

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL PROJEKTŲ SUSIJUSIŲ SU VIDUTINIO LAIKOTARPIO TIKSLO NUSTATYMU

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projektą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Vyriausybės nutarimo projektas).

Vidutinio laikotarpio tikslas Europos Sąjungos valstybėse nustatomas siekiant įgyvendinti tvarią fiskalinę politiką, vykdyti euro zonos valstybėms nustatytus įsipareigojimus ir išlaikyti tvarų valdžios sektoriaus skolos lygį. Valstybė narė vidutinio laikotarpio tikslą peržiūri, patvirtina kas trejus metus ir informaciją apie nustatytą vidutinio laikotarpio tikslą pateikia Lietuvos stabilumo programoje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo (toliau – Konstitucinis įstatymas) 5 straipsnio nuostatomis, vidutinio laikotarpio tikslas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktu turi būti nustatytas iki einamųjų metų kovo 15 dienos ne ilgesniam nei trejų metų laikotarpiui.

Vyriausybės nutarimo projekte siūloma pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projektui, kuriame, įgyvendinant Konstitucinio įstatymo 5 straipsnį, nustatomas 2022 metų vidutinio laikotarpio tikslas – ne didesnis kaip 1 procentas bendrojo vidaus produkto to meto kainomis (toliau – BVP) struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas. Toks vidutinio laikotarpio tikslas buvo nustatytas ir 2019–2021 metams Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. XIII-1058 „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“.

2020 metais kilus COVID-19 pandemijai ir jai sukėlus ekonominę euro zonos krizę, atskiroms euro zonos valstybėms patiriant ekonominį nuosmukį, Europos Komisija taikė bendrąją Stabilumo ir augimo pakto išimtį, kai laikinai yra netaikomos Stabilumo ir augimo pakte numatytos fiskalinės drausmės taisyklės. 2021 metais ši išimtis Europos Komisijos sprendimu taip pat galioja.

2020 metais Lietuvoje, vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 7 straipsniu, yra paskelbtos išskirtinės aplinkybės, kurios Stabilumo ir augimo pakte apibrėžtos kaip nepaprastas įvykis, kurio valstybės valdžios institucijos negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansų būklei, arba didelis ekonomikos nuosmukis. Įvertinusi tai, kad ekonominiams šalies gyvybingumui palaikyti, sveikatos apsaugai ir visuomenės saugumui užtikrinti taikomų priemonių įgyvendinimo išlaidos turės didelį poveikį valdžios sektoriaus finansams, 2020 m. kovo 27 d. biudžeto politikos kontrolės institucija paskelbė išvadą, kad šalyje susidariusi padėtis atitinka neįprasto įvykio sąvokos apibrėžimą. Išskirtinės aplinkybės nėra atšauktos ir 2021 metais.

Didelis neapibrėžtumas dėl COVID-19 pandemijos ir jos neigiamo poveikio ekonomikai, socialinei aplinkai, sveikatos apsaugos sistemai ir viešiesiems finansams, Europos Komisijos taikoma bendroji Stabilumo ir augimo pakto išimtis bei Lietuvoje paskelbtos išskirtinės aplinkybės lemia, kad Seimo nutarimu būtų nustatytas vidutinio laikotarpio tikslas tik vieniems metams. Be to, 2022 metų pradžioje Europos Komisija visoms Europos Sąjungos valstybėms pateiks minimaliuosius reikalavimus vidutinio laikotarpio tikslo dydžiui 2023–2025 metams. 2022 metais, atsižvelgdama į šiuos minimaliuosius reikalavimus, Vyriausybė siūlys Seimui nustatyti Lietuvos vidutinio laikotarpio tikslą 2023–2025 metams. Taip bus suderintas Europos Komisijos atliekamo minimaliųjų reikalavimų vertinimo laikotarpis ir laikotarpis, kuriam Seimas nustato Lietuvos vidutinio laikotarpio tikslą.

Ne didesnis kaip 1 procento BVP vidutinio laikotarpio tikslas atitinka 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1175/2011, 1A skirsnio „Vidutinės trukmės biudžeto tikslai“ 2a straipsnio nuostatas, kad:

- euro zonos valstybėms nustatomi joms būdingi vidutinio laikotarpio biudžeto tikslai, patenkantys į apibrėžtą 1 procento BVP struktūrinio valdžios sektoriaus deficito ir biudžeto balanso arba perviršio intervalą;
- vidutinio laikotarpio biudžeto tikslais užtikrinamas viešųjų finansų tvarumas arba sparti pažanga siekiant tokio tvarumo.

Toks vidutinio laikotarpio tikslas atitinka:

- 2012 m. kovo 2 d. Belgijos Karalystės, Bulgarijos Respublikos, Danijos Karalystės, Vokietijos Federacinės Respublikos, Estijos Respublikos, Airijos, Graikijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Italijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės, Vengrijos, Maltos, Nyderlandų Karalystės, Austrijos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Rumunijos, Slovėnijos Respublikos, Slovakijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje (toliau – Fiskalinė sutartis) III dalies 3 straipsnio 1 dalies (d) punktą, kuriame nustatoma, kad gali būti nustatytas –1 procento BVP struktūrinis balanso rodiklis, jei šalies valdžios sektoriaus skola yra mažesnė nei 60 procentų BVP ir ilgalaikio finansų tvarumo rizika yra maža;

- Konstitucinio įstatymo 5 straipsnio 3 punkto nuostatas, nes valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis yra mažesnis kaip 60 procentų. Taip pat, remiantis Europos Komisijos skaičiavimais (2020 m. vasario 26 d. Europos Komisijos tarnybų dokumentas „Šalies ataskaita 2020, Lietuva“), rizika dėl Lietuvos valdžios sektoriaus finansų ilgalaikio tvarumo yra maža.

Minėti nutarimų projektai buvo derinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrole. Pastabų nebuvo gauta. Nutarimų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų projektų informacinės sistemos (TAPIS) Projektų registravimo posistemėje.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl vidutinio laikotarpio tikslo nustatymo“ projektas, 1 lapas.
2. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

Eglė Radzevičienė, 219 9361, egle.radzeviciene@finmin.lt